

Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Hukuk Fakültesi
2025-2026 Öğretim Yılı İdare Hukuku Dersi
Pratik Çalışma II (2 Aralık 2025)

I. OLAY

(A) Şirketi, Kütahya ili Emet ilçesinde bulunan jeotermal kaynağa ilişkin olarak 16.06.2012 başlangıç tarihli jeotermal kaynak işletme ruhsatı almıştır. Ruhsat sahiplerinin işletme faaliyetine geçmek için ilgili kurumlardan gerekli izinleri de alması gerekmektedir, ancak (A) Şirketi, 09.06.2015 tarihi itibarıyla bu şartı yerine getirememiş durumdadır. Kütahya İl Özel İdaresi, “Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu Uygulama Yönetmeliği”nin 9. maddesinin 3. fıkrası uyarınca gerekli izinlerin öngörülen süre içerisinde alınmamış olduğu gerekçesiyle (A) Şirketinin kaynak işletme ruhsatını iptal etmiştir.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ), “Kütahya İçmesuyu Projesi” kapsamında yeraltı su dağıtım alt yapısı inşa etmek amacıyla ihtiyacı bulunduğu bahisle Karayolları Genel Müdürlüğü (KGM) adına kayıtlı 18 taşınmazın mülkiyetlerinin kendisine devri için KGM’ye başvurmuştur. KGM, *söz konusu taşınmazlardan birinin yol inşa malzemelerini üretmek için ocak sahası olarak kullanıldığı, diğer taşınmazların ise yol olarak tescilli bulunduğu* gerekçesiyle DSİ’nin talebini reddetmiştir.

İLGİLİ MEVZUAT

5868 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu

Mülkiyet ve ruhsat MADDE 4 – ... Jeotermal kaynaklar ... Devletin hüküm ve tasarrufu altında olup buldukları arzın mülkiyetine tâbi değildir. Kaynağa ilişkin faaliyetlerin yapılabilmesi için bu Kanuna göre Ruhsat alınması zorunludur...

İşletme ruhsatı MADDE 6 – ... İşletme ruhsatı sahipleri, işletme faaliyetine geçmek için ilgili kurumlardan gerekli izinleri almakla yükümlüdür...

İdarî yaptırımlar MADDE 11 – ... Faaliyetlerin, projeye göre yürütülmesi zorunludur. Ruhsat sahibinin projesinde belirtilmeyen konularda veya izinsiz olarak faaliyette bulunduğu tespit edilirse, teminatı irat kaydedilerek faaliyet durdurulur ve teminat üç katına çıkarılarak bir ay içinde tamamlattırılır. Aynı fiilin tekrarı halinde teminat irat kaydedilerek ruhsat iptal edilir...

Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu Uygulama Yönetmeliği (RG. 11.12.2007/26727) (Olay tarihinde yürürlükte bulunan haliyle)

İşletme ruhsatı MADDE 9 – (3) ... Gerekli izinlerin iki yılda alınamaması durumunda ruhsat iptal edilerek teminatı iade edilir. ...

OLAY SORULARI :

- 1) DSİ ve KGM’nin Türk İdari Teşkilatı içerisindeki yerlerini belirleyiniz.
- 2) “İşletme ruhsatı” ile “Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu Uygulama Yönetmeliği” işlemlerini maddi bakımdan tasnif ediniz.

3) (A) Şirketinin kaynak işletme ruhsatının iptali işleminin hukuka uygunluğunu, dayanağı yönetmelik hükmünün hukuka uygun olup olmadığını da dikkate alarak idari işlemin unsurları bakımından değerlendiriniz.

4) Olayda geçen “jeotermal kaynak” ve “ocak sahası”nın kamu malları bakımından niteliğini açıklayınız.

5) KGM'nin ret kararı üzerine DSI'nin başvurabileceği usul kapsamında, taşınmazların mülkiyetinin DSI'ye devredilmesinin hukuka uygun olup olmayacağını değerlendiriniz.

II. KARAR İNCELEME SORUSU: Yargı kararının alıntılanan kısmında yer alan hukuki yaklaşımı, idari işlemlerin tasnifine bilgileriniz çerçevesinde değerlendiriniz.

“... Dava; İstanbul İli, Pendik İlçesi, Velibaba Mahallesi, Ankara Caddesi üzerinde davacı bankaya ait ATM cihazının üç (3) gün içinde kaldırılması, aksi takdirde İmar Kanunu'nun 32. ve 42. maddeleri ve Türk Ceza Kanun'unun 184. maddesi uyarınca işlem yapılacağına dair 28.6.2010 tarih ve 4655-37976 sayılı işlemin iptali istemiyle açılmış, İdare Mahkemesince dosyasının incelenmesinden; dava konusu işlemin, encümen tarafından alınacak olan yıkım ve para cezasına ilişkin işlemler yönünden idarece yapılan bir ön çalışma niteliğinde olduğu, tek başına davacının menfaatini ihlal eden kesin ve yürütülmesi zorunlu nitelik taşımadığı, bu haliyle bir yaptırım içermediği gibi icrailik niteliği bulunmadığı anlaşıldığından, davanın esasını inceleme olanağı bulunmadığı gerekçesiyle davanın incelenmeksizin reddine karar verilmiş, bu karar davacı tarafından temyiz edilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; davacı bankaya ait ATM cihazının ruhsatsız olduğu, üç (3) gün içinde kaldırılması gerektiği, aksi takdirde İmar Kanunu'nun 32. ve 42. maddeleri ile Türk Ceza Kanunu'nun 184. maddesi uyarınca işlem yapılacağına dair davalı Pendik Belediye Başkanlığı işleminin iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır...

Dava konusu 28.6.2010 tarih ve 4655-37976 sayılı Pendik Belediye Başkanlığı işleminin doğuracağı hukuki ve fiili sonuçlar dikkate alındığında, işlemde belirtilen yasa hükümleri ile davacının nasıl bir yaptırım ile karşı karşıya kalacağı öngörülmüş olup, bu haliyle idari davaya konu olabilecek kesin ve yürütülmesi gerekli icrai bir işlem niteliğinde olduğu anlaşıldığından, iptali istenen işlemin hazırlık işlemi olduğu, bu nedenle kesin ve yürütülmesi zorunlu işlem olmadığı gerekçesiyle davanın incelenmeksizin reddi yolundaki temyize konu İdare Mahkemesi kararında hukuki isabet görülmemiştir...” (Dan 14. D., E. 2011/5212, K. 2011/7, T. 01.06.2011)